

**MINISTRY OF HIGHER EDUCATION,
SCIENCE AND INNOVATIONS OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

BUKHARA STATE UNIVERSITY

**“ISSUES AND CHALLENGES OF MODERN
LINGUISTICS IN NEW UZBEKISTAN:
LINGUOCULTUROLOGICAL,
PRAGMALINGUISTIC,
NEUROPSYCHOLINGUISTIC AND
LINGUOFOLKLORISTIC APPROACHES”**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC &
THEORETICAL CONFERENCE**

PKP|INDEX

BUKHARA -2024

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

**“YANGI O‘ZBEKISTON TILSHUNOSLIGIDA
LINGVOKULTUROLOGIYA, PRAGMALINGVISTIKA,
NEYROPSIXOLINGVISTIKA VA LINGVOFOLKLORISTIKA
SOHALARINING DOLZARB MUAMMOLARI”**

(Filologiya fanlari doktori, professor R.R. Boboqalonov tavalludining 65 yilligiga bag' ishlanadi)

**XALQARO ILMIIY-NAZARIY ANJUMAN
MATERIALLAR TO‘PLAMI**

©Buxoro davlat universiteti
©Fransuz filologiyasi kafedrası

Buxoro-2024

UO'K 81'373

81.1-3

G 13

Yangi O'zbekiston tilshunosligida lingvokulturologiya, pragmalingvistika, neyropsixolingvistika va lingvofolkloristika sohalarining dolzarb muammolari (Filologiya fanlari doktori, professor R.R.Bobokalonov tavalludining 65 yilligiga bag'ishlanadi): maqola va tezislar to'plami, to'plovchi hamda nashrga tayyorlovchilar: O.O.Bobokalonov, N.B.Kuldasheva, N.N.Abdullayeva; Buxoro; "Durdona" nashriyoti, 2024 yil, 856 bet.

KBK 81.1-3

❖ Filologiya fanlari doktori (DSc), professor **R.R. Bobokalonov** umumiy tahriri asosida

Bosh muharrir:

O.O. Bobokalonov, f.f.f.d. (PhD), dotsent

Mas'ul muharrirlar:

M.H.Xamidova, f.f.f.d. (PhD), dotsent

M.M.Jo'rayeva, f.f.f.d. (PhD), dotsent

D.B.Narzullayeva, Fransuz filologiyasi kafedrasida tadqiqotchisi

Texnik muharrirlar:

B.Q.Akramov, Fransuz filologiyasi kafedrasida tadqiqotchisi

R.O.Bobokalonov, Fakultetlararo chet tillar kafedrasida tadqiqotchisi

S.T.Temirov, Fransuz filologiyasi kafedrasida ilmiy-texnik assistenti

Tahririyat manzili:

Buxoro davlat universiteti, M.Iqbol ko'chasi 11-uy

Tashkiliy qo'mita manzili:	Tashkiliy qo'mita mas'uli:
Buxoro davlat universiteti Buxoro shahar M.Iqbol ko'chasi 11-uy. Tel: (+998) 65 221-29-14 Fax: 8(365) 221-27-07 Elektron pochta manzili: buxdu_rektor@buxdu.uz	Fransuz filologiyasi kafedrasida mudiri Bobokalonov Odilshoh Ostonovich Tel: (+998) 91 242-33-32 (+998) 97 304-33-32 Telegram ID: @OdilshohOstonovich Elektron pochta manzili: o.o.bobokalonov@buxdu.uz

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024 yil 20-martdagi 76-son farmoyishining 1-ilovasi "2024 yilda xalqaro miqyosida o'tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar rejasi"ga ko'ra anjuman o'tkazildi va chop etildi

ISBN 978-9943-6197-4-6

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Buxoro davlat universiteti tomonidan "Yangi O'zbekiston tilshunosligida lingvokulturologiya, pragmalingvistika, neyropsixolingvistika va lingvofolkloristika sohalarining dolzarb muammolari" mavzusidagi xalqaro ilmiy-nazariy anjuman 2024-yil 16-17-aprel kunlari o'tkazildi. Mazkur Xalqaro anjumanimizda Oliy o'quv yurtlari hamda ilmiy-tekshirish instituti olimlari, yetuk mutaxassislar, stajyor-tadqiqotchi-izlanuvchilar, talabalar, xorijiy mamlakat olimlari ishtirok etishdi.

Anjuman maqsadi tilshunoslik, lingvomadaniyatshunoslik, pragmalingvistika, neyropsixolingvistika va lingvofolkloristika sohalaridagi taniqli tadqiqotchilar va mutaxassislarni birlashtirgan yuqori darajadagi akademik almashinuvlar ta'minlashdan iborat.

Anjumanda muhokama qilingan yo'nalishlar va sohalar:

❖ TILSHUNOSLIK

- ❖ Nazariy tilshunoslik
- ❖ Amaliy tilshunoslik
- ❖ Qiyosiy tilshunoslik
- ❖ Chog'ishtirma tilshunoslik
- ❖ Umumiy tilshunoslik
- ❖ Matn tilshunosligi
- ❖ Zamonaviy tilshunoslik
- ❖ Tarixiy tilshunoslik

❖ ADABIYOTSHUNOSLIK

- ❖ Lingvofolkloristika
- ❖ Lingvopoetika

❖ TIL VA PEDAGOGIK TA'LIM

- ❖ Pedagogika
- ❖ Didaktika

- ❖ Lingvomadaniyatshunoslik
- ❖ Psixolingvistika
- ❖ Neyrolingvistika
- ❖ Neyropsixolingvistika
- ❖ Pragmalingvistika
- ❖ Etnolingvistika
- ❖ Sotsiolingvistika
- ❖ Kognitiv lingvistika

- ❖ Lingvostilistika
- ❖ Narratologiya

- ❖ Metodologiya
- ❖ Metodika

Ilmiy-nazariy anjuman quyidagi sho'balarda ish olib bordi:

1-SHO'BA. ZAMONAVIY TILSHUNOSLIK VA LINGVOMADANIYATSHUNOSLIK MASALALARI:

O'zbek va xorijiy tillar muhitida vujudga kelgan zamonaviy til yo'nalishlari, sintaktik va semantik rivojlanishlarni chuqur tahlil qilish hamda til va madaniyatni o'zida mujassamlashtiruvchi ilg'or tilshunoslikning dolzarb muammolari tadqiqi yoritiladi.

2-SHO'BA. NEYROPSIXOLINGVISTIKA VA PRAGMALINGVISTIKA DOIRASIDAGI ILMIY IZLANISHLAR:

Tilshunoslikning turli ijtimoiy-madaniy sharoitlarida tilning pragmatik qo'llanilishiga oid tadqiqotlar hamda Yangi O'zbekistonga xos bo'lgan lingvistik jihatlar va neyropsixologik faoliyati o'rtasidagi aloqalarni o'rganishga urg'u beriladi.

3-SHO'BA. ZAMONAVIY ADABIYOTSHUNOSLIK VA LINGVOFOLKLORISTIKA TADQIQOTLARI:

O'zbek xalq og'zaki ijodi va jahon folklorida ildiz otgan til an'alarini tekshirish, ayniqsa, og'zaki rivoyatlarga va lingvistik avloddan avlodga o'tishga jihatlariga e'tibor qaratiladi.

4-SHO'BA. TIL VA TA'LIM:

Tilshunoslik, filologiya va barcha ta'lim sohalari oldida turgan farqli va mushtarak ilmlarni tadqiq etishga asosiy urg'u beriladi.

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
BUKHARA STATE UNIVERSITY
FRENCH PHILOLOGY DEPARTMENT

“Issues and challenges of modern linguistics in new Uzbekistan:
Linguoculturological, pragmalinguistic, neuropsycholinguistic
and linguofolkloristic approaches”

INTERNATIONAL SCIENTIFIC & THEORETICAL
CONFERENCE

April 16-17, 2024
Bukhara

Participating Higher Education Institutions countries

Uzbekistan, France, Great Britain, Russia, China, Cameroon, Germany,
Italy, Spain, Belgium, South Korea, Kazakhstan, Tajikistan, Kyrgyzstan

SUMMARY

MUNDARIJA

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Avant-propos Foreword Vorwort Пролог Prefazione</i>	12
<i>Khamidov Obidjon Khafizovich. Entre France et Ouzbékistan, perspective de la coopération dans l’enseignement supérieur</i>	17
<i>Rasulov T.H. La persévérance dans la connaissance et le dévouement à l’éducation ouvrent les portes de l’avenir avec sagesse et érudition</i>	21
<i>Ataboyev N.B. The pursuit of knowledge, dedication to teaching, and unwavering commitment to academic excellence define the legacy of Bobokalonov Ramazon Rajabovich</i>	22
1-SHO‘BA. ZAMONAVIY TILSHUNOSLIK VA LINGVOMADANIYATSHUNOSLIK MASALALARI	23
<i>Alex Cormanski. Fondements linguistiques et culturels des jeux didactiques modernes</i>	24
<i>Bobokalonov O.O. Modern scientific research directions and perspectives of linguoculturology</i>	30
<i>Bobokalonov P.R. O‘zbekcha-fransuzcha kanonik modeli so‘z-gaplarning differentsiyasi</i>	39
<i>Bobokalonov R.R. & Istamova G.I. Substansial tilshunoslikda sodda gap qurilishi talqini</i>	45
<i>Davletov K.K. Fransuz tilida “peur” konseptiga kiruvchi fe’llar</i>	51
<i>Egamberdiyev J.J. & Egamberdiyeva I.A. Metaphor is a mirror of language, culture and spirituality</i>	56
<i>Fayzulloyev M.B. & Raximov M.M. “Yo‘l” konseptosferasining genezisi va rivoji</i>	64
<i>Khamidova M.H. Expression de métonymes dans des formes et des styles traditionnels</i>	68
<i>Hojiyeva G.S. & Abduraximova M.D. The role of art terminology in Linguistics</i>	74
<i>Hojiyeva G.S. & Shirinova G.L. Fransuz tilidagi iboralarning leksik-semantik xususiyatlari</i>	79
<i>Jo‘rayeva M.M. & Sodiqov M.S. Fransuz va o‘zbek tillari leksik tejankorlik hamda ortiqchalik xususiyatlari</i>	83
<i>Jo‘rayeva M.M. Fransuz gazeta sarlavhalarida intertekstuallik</i>	87
<i>Jo‘rayeva M.M. & Islomova S.Z. Fransuz gazeta sarlavhalarining asosiy turlari</i>	92
<i>Juraeva N.Sh. & Akhmadova Sh.O. The phenomenon of taboo in French linguistics</i>	97
<i>Juraeva N.Sh. & Khamidova O.H. The phenomenon of dysphemism in French linguistics</i>	102
<i>Juraeva N.Sh. & Rakhmatova F.A. Semantic features of euphemisms in French</i>	108
<i>Kamolova S.J. Le caractère lexicque et sémantique des noms propres français</i>	112
<i>Koci B. & Bobokalonov O.O. Les fondements et les évolutions de la linguistique française: perspectives historiques, géographiques et contemporaines</i>	118
<i>Ламуфова К. Трактовка категории побудительной модальности в разно-системных языках</i>	125
<i>Mamadaliev A. Exploring the role of language in shaping cultural identity: a linguoculturological perspective</i>	129
<i>Nakhracheva G.L. Verbal metaphors of pain in the Ob-Ugric languages</i>	137
<i>Narzoullaeva D.B. & Fayzoullaeva M.I. Histoire de la recherche théolinguistique</i>	146
<i>Narzoullaeva D.B. & Narzoullaeva N.N. Développement de la théolinguistique en Occident</i>	150
<i>Nasimova F.S. Lexical-semantic characteristics of French culinary terms</i>	155
<i>Nasimova F. & Ahmadov Q. Tilshunoslik yangi sohalariga oid dolzarb muammolar tahlili</i>	160
<i>Nasimova F.S. & Haydarova N.J. Fransuz va o‘zbek tillarida pazandachilik terminlari ishlatilishining leksik-semantik usullari</i>	164

<i>Nishonov P.P.</i> Rus va slavyan antroponimlarining milliy – madaniy qirralari.....	169
<i>Sanoqulov J.X.</i> Zamonaviy tilshunoslik multimadaniy muhitining fransuz nutqidagi ta’sir ko’lami.....	173
<i>Sanakulov H.Kh.</i> Évolution sémantique des termes psychologiques en français au cours des dernières décennies.....	181
<i>Sayfullayev B.N. & Abdusalomova M.A.</i> O‘zbek va fransuz tillarida so‘roq gaplarning yasalishi va o‘zlashtirmalik xossalari.....	190
<i>Sayfullayev B.N. & Isroilova X.N.</i> O‘zbek va fransuz tillari ot so‘z birikmali gap va o‘zlashtirmalik xossalari....	194
<i>Sayfullayeva R.R.</i> Milliy tilimizni yuksaltirish davri	199
<i>Sodiqov M.S.</i> Fransuz va o‘zbek tillarida tejamkorlik va ortiqchalikning ifodalanishi.....	204
<i>Tairova M.Kh. & Hakimov B.S.</i> Caractéristiques sémantiques des termes pharmaceutiques en langues russe et français.....	208
<i>Teshaeva D.</i> Linguistic and cultural challenges in the field of linguoculturology in contemporary Uzbekistan.....	213
<i>To‘yboeva Sh. R. & Normurotova F.O’.</i> Qiyosiy tillar kesimida ko‘plik kategoriyasining badiiy kontekstda namoyon bo‘lishi.....	216
<i>Turgunbaeva G.T.</i> Analyzing gastronomic tourism terms and conditions.....	222
<i>Умурзакова Ш.Г.</i> Направления современной лингвистики: язык и культура.....	228
<i>Usmonova N.S.</i> Fransuz an’alarida “Vodiy nilufari - le muguet de mai”ning madaniy-tarixiy timsoli.....	232
<i>Valieva N.Z</i> Linguocultureme as a fundamental concept in Linguoculturology (on the material of English, Russian and Uzbek languages).....	237
<i>Xolova Sh.D. & Rahmatova M.H.</i> Salbiy emotiv frazemalar tarjimasida lingvomadaniy xususiyatlar.....	241
<i>Xusinova Sh.X.</i> Sociocultural significance and communicative function of nicknames in the English language...245	245
<i>Yakubov J.A.</i> Ayollar nutqidagi “va’da berish” leksemasi tarjimada ifodalanishining funksional semantik xususiyatlari	250
<i>Yang Bai (Ян Бай)</i> Анализ национально-культурных особенностей фразеологизмов с компонентом-лошадью в китайском языке.....	255
<i>Yaxshiboev M.D.</i> Siyosiy lingvistikaning rivojlanish bosqichlari.....	261
<i>Zokirova D.M., Djumabaeva M.A. & Salimova M.S.</i> Cognitive linguistics and Concept.....	266
<i>O‘rinboeva G.D.</i> Turli tizimli tillarda so‘z fonologik strukturasi xususiyatlari qiyosiy tadqiqi (ingliz va o‘zbek tillari misolida).....	273
2-SHO‘BA. NEYROPSIXOLINGVISTIKA VA PRAGMALINGVISTIKA DOIRASIDAGI ILMIY IZLANISHLAR.....	279
<i>Akramov B.Q. & Abdullayeva A.U.</i> Interprétation sociale du lexique français des marchés et des processus commerciaux.....	280
<i>Akramov B.Q. & Muhidov A.Sh.</i> Caractéristiques étymologiques de la terminologie commerciale en français.....	287
<i>Adizova O.I. & Gulyamova R.K.</i> Fransuz tilida “fidélité” (sadoqat) termini ishtirokidagi iboralarning leksik-semantik tahlili.....	294
<i>Adizova O.I. & Rahmatova Z.M.</i> Fransuz tilida sifatlarning grammatik kategoriyalari.....	300
<i>Alimova S.S.</i> Murojaat shakli sifatida qo‘llaniluvchi turdosh otlarning pragmatik aspekti.....	305

<i>Asadov T.H.</i> Etnofrazemalar lingvokulturologiyaning obykti sifatida.....	309
<i>Asronova M.M.</i> The importance of determining the individuality of discourse or the topic area of discourse.....	316
<i>Axmedov Sh.I.</i> The emergence of the term neologism and its various forms.....	322
<i>Ахунжонова Х.А. & Бурхонова Г.Г.</i> Особенности способов образования медицинских терминов на основе латинского языка.....	326
<i>Bobokalonov O.O., Suvonova M.G' & Madiyorova Ch.Z.</i> Approche cognitive de la sémantique des termes psychologiques en français.....	334
<i>Bobokalonov R.O.</i> Pragmatic analysis of medical terminology in French and Uzbek languages.....	343
<i>Bobokalonov R.R.</i> Imo-ishora tizimi va tana tili modeli.....	352
<i>Bobokalonov R.R. & Bobokalonov P.R.</i> Role of smiling in interpersonal relationships, smiling and laughter symptoms.....	360
<i>Bobokalonov R. & Klimentova Z.</i> Neuropsycholinguistic problems of semantic-functionally formed speeches.....	368
<i>Bobokalonov R.R. & Saidova O.S.</i> Neuropsycholinguistics: motivational competence in the prevention of stroke in charismatic individuals.....	375
<i>Ergasheva G.I. & Mahmudova R.Z.</i> Neyrolingvistikaning jamiyatimiz taraqqiyotidagi tutgan o'rni.....	380
<i>Фарходова М.</i> Психолингвистическая характеристика основных особенностей французского дискурса моды.....	385
<i>Jabbarova M.X. & Rahimova M.F.</i> Ayol obrazidagi paradigmatic munosabatlar.....	390
<i>Жунусова Ж.Н.</i> Современные двуязычные словари коммуникативной направленности в аспекте прагмалингвистики.....	396
<i>Jo'rayeva M. & Baxtibayeva A.</i> Reklama matnlarining fransuz tilidan o'zbek tiliga tarjimasidagi jozibadorlik.....	401
<i>Kamolova S.J.</i> Utilisation des noms personnels et recherché intentionale du sens éponymique.....	405
<i>Narzoullaeva D.B. & Sharipboyeva D.B.</i> Exploration des traductions du Coran: Étude scientifique, impact culturel et historique.....	410
<i>Nasimova F.S. & G'aipova G.X.</i> Fransuz gastronomik terminosferasining o'ziga xos xususiyatlari.....	415
<i>Nasibboyeva M.</i> Extralinguistic factors of economic vocabulary development: linguistic and cultural aspect.....	420
<i>Rustamova F.I. & Kuchimova K.Y.</i> Diskurs, nutq va astronomik terminlar talqini.....	426
<i>Ro'ziyev Y.B.</i> Nemis adabiy tilida o'zlashtirma nutq.....	431
<i>Sobirova D.R.</i> Functional-pragmatic characteristics and classification of advertising.....	435
<i>Xamidova M.H. & O'ktamova G.X.</i> Fransuz tilida vaqt tushunchasining leksik ifodalanishi.....	441
<i>Хаятова Н.И. & Бекмуродова С.Ш.</i> Характерные черты сленга: сленг в смс и грамматические средства выражения.....	445
<i>Xolova Sh.D. & Mahmudova D.O.</i> Ijobiy emotiv frazemalar: komponentlar tarkibi va tahlili.....	456
<i>Shahabitdinova Sh.H. & Davlatova H.U.</i> Muloqotda gender xususiyatlarining aks etishi.....	460
3-SHO'BA. ZAMONAVIY ADABIYOTSHUNOSLIK VA LINGVOFOLKLORISTIKA TADQIQOTLARI	465
<i>Abdullayeva N.N & Yakubova A.O.</i> Caractéristiques nationales des proverbes français.....	466
<i>Абдуллаева Н. & Мухамадова Г.</i> Французская культура: пословицы, с благополучия к искусству жизни.....	471
<i>Абдуллаева Н. & Тешаева М.</i> Тематические сходства узбекских и французских пословиц.....	476

<i>Adizova O.I.</i> Fransuz folklorshunosligida bolalar o‘yinlarining o‘ziga xos xususiyati.....	481
<i>Adizova O.I. & Jumaboyev Z.R.</i> Maqollar va ularning kelib chiqish tarixi.....	485
<i>Adizova O.I. & Qodirova G.S.</i> Xalq epik janrida afsonalarning o‘rni.....	490
<i>Adizova O.I. & Sharipova M.V.</i> Tarixiy va zamonaviy asarlarning yaratilish tarixi va til xususiyatlari.....	494
<i>Akramov B.Q. & Zaripov J.A.</i> Caractéristiques linguistiques des terminologiques commerciaux français	499
<i>Arziqulova X.A. & Kodirova D.M.</i> Muhabbati rad etilgan Fedra.....	505
<i>Bakaeva M.K. & Salimova H.</i> Teodor Drayzerning “Amerika fojiasi” romanida ona obrazini yaratishda qo‘llangan uslubiy vositalar	510
<i>Bobokalonov O.O., Akhmatova N.A. & Khayrullayeva S.A.</i> Représentation symbolique des phytonymes dans les titres des œuvres françaises en prose.....	514
<i>Haydarova N.</i> Baxtin qarashlarida interdiskursivlik kategoriyasining o‘ziga xos xususiyatlari.....	523
<i>Инамова М.Т.</i> Способы презентации фразеологического материала в процессе изучения английского языка студентами первого курса филологических факультетов.....	526
<i>Ikromova L. & Rajabova Z.</i> Fransuz tilida maqol va matallarning asl hamda ko‘chma ma’nolarda ifodalanishi.....	534
<i>Jo‘rayeva M.M. & Matyakubov O.Q.</i> Fransuz va o‘zbek ertaklarida naqlarning strukturasi «mumkinlik-shart» modallik kategoriyasining xususiyati.....	539
<i>Jo‘rayeva M.M. & Zokirova M.B.</i> Yozma matbuotda sarlavhalarning roli va ahamiyati.....	547
<i>Juraeva M.M.</i> Représentations culturelles et symboliques des modalités dans les contes de fées français.....	553
<i>Karimova Z.U.</i> Do‘stlik konsepti bilan ifodalangan maqollarda moddiy talqini	562
<i>Latifova M.Y.</i> O‘zbek tilida erkin o‘xshatishlarning ayrim xususiyatlari	566
<i>Majidova L.B.</i> Phytonymes ensorcelés, plantes comme silhouettes littéraires dans les contes magiques.....	571
<i>Matyakubov O.Q.</i> Rôle des contes de fées sur différents sujets dans le développement spirituel des enfants.....	578
<i>Mirzoyeva Y.</i> “Haqiqatmi yoki badiiy to‘qima” yoxud qadim xalqlar yuksak madaniyati yo‘g‘rilgan asar.....	586
<i>Nuritdinova N.N. & Sayfullayeva N.N.</i> O‘zbek xalqining chin do‘sti, tarjimon va shoir A. Faynbergning nazariy qarashlari	591
<i>Otajanova L.O.</i> Tarixiy koloritni ifodalashda allyuziyaning uslubiy figura sifatida tarjimada saqlanishi.....	596
<i>Ochilov N.S.</i> Oskar Uayld “Dorian Grey surati” asarining o‘zbek tarjimoni mahorati.....	600
<i>Ochilov U.S.</i> Exploring the magical elements in “Doctor Sleep” and “The Shining” by S.King.....	605
<i>Панченко Л.Н.</i> Лесная женщина Тянварпэква – персонаж мансийского фольклора.....	610
<i>Rasulova M.M.</i> Narrativa di “Oceano-mare” di Alessandro Baricco	619
<i>Rustamova F. & Najmiddinova N.</i> Ertak xalq og‘zaki badiiy ijodining eng qadimiy namunasi.....	624
<i>Рузметова Г.</i> Порядок слов в предложении французской литературной сказки.....	628
<i>To‘yboeva Sh.R. & Jo‘raqulova N.X.</i> Badiiy asarlar tarjimasida inversiyaning ifodalanishi	632
<i>Ульрих Т.М.</i> Этнографизм романа Ю.Н. Шестилова «откровения кралатого пастора».....	637
<i>Xayriddinova M.F.</i> Onore de Balzakning “Gorio ota” asarida “ota” obrazining berilishi	644
<i>Шаронов А. & Шаронова Е.</i> Космология и философия эрзянского мифа о сотворении мира.....	650
<i>Шаронова Е., Савонина Н.</i> Эпико-героический образ в эрзянском эпосе «Масторава».....	663
4-SHO‘BA. TIL VA TA’LIM	672
<i>Abdirakhimova M.N.</i> Problems of speaking skills among students in English teaching and their solutions.....	673

<i>Akramov B. & Abdurahimova M.</i> Fransuz tilshunosli tijorat terminoleksiyasi strukturaviy-semantik mohiyati.....	679
<i>Akramov B.Q. & Raxmatov M.F.</i> Fransuz tilidagi tijorat terminologiyasining etimologik xususiyatlari.....	682
<i>Alimova M.</i> Contrastive analysis as the systematic study of non-related languages.....	686
<i>Bobokalonov O.O., Tilavov D.Y. & Temirov S.T.</i> Défis et stratégies des locutions françaises et leur traduction d'après l'ouvrage de Pierre Guiraud.....	691
<i>Bobokalonov O.O., Bozorova D.Sh. & Jumayeva Sh.S.</i> Didactique de l'enseignement des phytonymes dans différentes cultures.....	699
<i>Bobokalonov R.O.</i> Analyse lexico-sémantique des termes médicaux en français	712
<i>Farkhodova M.Y.</i> Cognitive analysis of the concept indefiniteness in the English and Uzbek languages.....	717
<i>Gofurova S. & Mambetagiya A.</i> Increasing students' intercultural communication competence through English.....	722
<i>Hojiyeva G.S. & Izzatulloeva Z.K.</i> Xorijiy tillarni o'rganishda zamonaviy metodlar va interfaol o'yinlar roli.....	727
<i>Hojiyeva G.S. & Xamdamov T.D.</i> Frazeologik birliklar Gi de Mopassan asarlari tarjimasida tadqiqi misolida.....	732
<i>Joo Deok & Bobokalonov O.O.</i> Rôle des langues étrangères en Ouzbékistan, notamment pour le développement du tourisme à Boukhara.....	737
<i>Jo'rayeva M.M. & Karimova S.B.</i> Xorijiy tillarni o'rgatishda og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishning samarali usullari.....	745
<i>Jo'rayeva M.M. & Abdullayeva S.I.</i> Fransuz gazeta sarlavhalarida leksik birliklar tarkibi va xususiyatlari.....	751
<i>Jumadullayeva G.F.</i> The role of educational cluster in teaching English.....	756
<i>Khabiroya Z.A.</i> Conducting ESP course through gamification.....	763
<i>Mamadjonov V.A.</i> La prise en compte des exigences de compétence européennes générales dans l'enseignement des langues étrangères.....	770
<i>Mbede Ambassa L.B.</i> Les nouvelles tendances méthodologiques dans l'enseignement des langues étrangères.....	774
<i>Messi T.J.</i> Développement des compétences langagières orales des apprenants ouzbeks: entre la compréhension et l'expression orales, cas spécifique de l'AFT.....	792
<i>Nasimova F.S. & Haydarova N.J.</i> Milliy oshxona tushunchasi nazariy jihatdan.....	792
<i>Nematullaeva M.R.</i> Importance of Virtual Reality in English language teaching.....	806
<i>Nuritdinova N. & Qalandarova R.</i> Chet tillarni o'qitishda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish.....	810
<i>Radjabov R.R.</i> Simplification de l'orthographe française.....	814
<i>Radjabov R. & Ismatova G.</i> Fransuz badiiy asarlari o'zbek tili tarjimalarida evfemizmlar ifodalanishi.....	819
<i>Quziyev S.I.</i> Turizm talabalari uchun xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy shakllari.....	824
<i>Tairova M. & Toshtonboeva M.</i> «Portfolio de langues» lors de l'enseignement d'une langue étrangère.....	827
<i>Teshaeva D.</i> Enhancing CALL for EAP (English for Academic Purposes) and ESP Students.....	832
<i>To'yboeva Sh.R.</i> Tarjima strategiyalarini o'rganish muammolari.....	835
<i>Xayatova N.I.</i> Fransuz tilini o'qitishda disleksiya va disgrafyaning o'rni.....	840
<i>Shokirova M.N.</i> Dynamique des habitudes linguistiques: comprendre la langue et l'écriture comme un art.....	844

YOZMA MATBUOTDA SARLAVHALARNING ROLI VA AHAMIYATI

 Bukhara, Uzbekistan

Jo'rayeva Maqsuda Muhammadovna

f.f.f.d. (PhD), katta o'qituvchi

Fransuz filologiyasi kafedrası

Buxoro davlat universiteti

 m.m.jurayeva@buxdu.uz

 <https://orcid.org/0000-0002-2464-237X>

 <https://scholar.google.com/citations?hl=fr&user=Y2dYUYQAAAJ>

Zokirova Madinabonu Botir qizi

Tarjima nazariyasi va amaliyoti (fransuz)

ta'lim yo'nalishi 4-bosqich talabasi

Fransuz filologiyasi kafedrası

Xorijiy tillar fakulteti

Buxoro davlat universiteti

Annotatsiya: Maqola sarlavhasining asosiy vazifasi - o'quvchini o'ziga jalb qilish va ularni chalg'itmaslikdir, chunki ular buni tezda anglab yetadi. Muayyan qoidalarga rioya qilish kerak, ushbu maqolada buni qanday qilib to'g'ri bajarish haqida so'z yuritamiz.

Tayanch so'zlar : mavzu, matn, sarlavha, tanlov, ro'yxat, ma'lumot, xarid qilish, janr, shart, o'lcham.

Abstract: The main purpose of the article title is to attract the reader and not distract him, as he will quickly understand this. There are certain rules that must be followed, and in this article we will talk about how to do it correctly.

Keywords: topic, text, title, selection, list, information, purchases, genre, condition, size.

Аннотация: Основная цель заголовка статьи — привлечь читателя, а не отвлекать его, поскольку он быстро это поймет. Есть определенные правила, которые необходимо соблюдать, и в этой статье мы поговорим о том, как это сделать правильно.

Ключевые слова: тема, текст, название, подборка, список, информация, покупки, жанр, состояние, размер.

Kirish.

Dunyodagi mashhur gazeta va jurnallar sarlavhalari ustida ishlovchi mutaxassislar fikricha, sarlavhalar yozish ham murakkab ish hisoblanadi. Chunki, u gazeta yuzi va uning qanchalik tez va ko‘p sotilishi hamda shov-shuvlarga sabab bo‘lishini belgilovchi muhim elementdir. Bir qarashda oddiy ko‘ringan sarlavha yaratish unchalik ham oddiy ish emas. Maqola sarlavhasining asosiy vazifasi - o‘quvchini o‘ziga jalb qilish va ularni chalg‘itmaslikdir, chunki ular buni tezda anglab yetadi. Muayyan qoidalarga rioya qilish kerak, ushbu maqolada buni qanday qilib to‘g‘ri bajarish haqida so‘z yuritimiz.

Gazetalarda sarlavhalar muhim ahamiyat kasb etadi. Sarlavha matn mazmuni bilan tanishtiradi, bir necha kalit so‘zlarni ko‘rsatish orqali o‘quvchining qiziqishini uyg‘otadi. Ammo, sarlavha o‘quvchini chalg‘itmasligi kerak. U faqatgina asosiy elementlarni namoyon qilishi lozim. Maqola sarlavhalarining eng muhim vazifalari quyidagilar hisoblanadi:

Jalb qilish. Sarlavha o‘zining shakli va tuzilishiga ko‘ra birinchi o‘qishdayoq o‘quvchining e’tiborini tortishi kerak.

Asosiy fikr. Sarlavha matnda ko‘tarilgan mavzular to‘g‘risida tezda tasavvurga ega bo‘lish imkonini beruvchi kichik-xulosa turidir.

Tanlovni rag‘batlantirish. Sarlavhaning sifati gazeta o‘quvchisi tomonidan o‘qishga tanlov qilishning muhim elementidir.

O‘qish istagini uyg‘otish. Sarlavhaning asosiy vazifasi o‘quvchida matnni o‘qishga qiziqish paydo qilishdir.

Axborotni birinchi o‘ringa qo‘yish. Sarlavha tartibli bo‘lishi, matndagi axborotdan chetga chiqmagan bo‘lishi zarur. Shuningdek, u sahifadagi tartib asosida asosiy axborotga qaratilishi ham hisobga olinadi.

Sarlavhalar gazetalarda bosilgan asosiy ma’lumotlar hisoblanadi. Taqdimotchi ularni nashrning boshida joylashtirish orqali uni targ‘ib qiladi. Agar gazeta o‘z obunachilariga ega bo‘lsa, sarlavhalar vitrina bo‘lib xizmat qiladi. O‘quvchi birinchi bo‘lib sarlavhaga ko‘zi tushadi, bu uni nashrni o‘qishni davom ettirishga undaydi. Gazeta sarlavhalari yangiliklarning birinchi jumlasini bilan bir xil bo‘lishi mumkin.

Gazetaning asosiy sarlavhasi uchun qanday mavzu tanlash kerak? Bu gazetadagi eng muhim 3-4 ta mavzu bo‘lishi lozim. Ba’zan gazeta muqovasi oxirida sarlavha beriladi.

Agar sarlavhani savol ko‘rinishida bermoqchi bo‘lsangiz, uni bir yoki ikki jumla orqali tuzing. Birinchi jumla ma’lumot berish orqali o‘quvchini o‘ziga tortadi. Ikkinchisi esa mavzu yuzasidan yoritishga doir savol beradi.

Muqova uchun kamida 3 ta sarlavha tanlash lozim. Aks holda, gazeta o‘quvchilar nazarida “kambag‘al” ko‘rinib qoladi. Ko‘pi esa 5 ta bo‘lishi mumkin. Lekin, aslo barcha bosilayotgan mavzular ro‘yxati tuzilmaydi. Sarlavhalar uzunligi gazeta o‘lchamiga qarab tanlanadi. Taxminan, 10-15 daqiqali gazetalarga 40 sekundli sarlavha mos keladi.

Sarlavhani qachon yozish kerak? Jurnalistlarning fikricha, sarlavha gazeta chiqishidan 1-2 soat oldin tanlanishi lozim. Negaki, u so‘nggi voqealarga bog‘liq bo‘lsa, odamlar unga yanada ko‘proq qiziqish bildirishadi.

Sarlavha yozish bo‘yicha bir qancha muhim qoidalar ham mavjud:

Gazeta yoki davriy nashrlarning nomlarida, shuningdek, adabiy va badiiy asarlarda bosh harfdan foydalanish bo‘yicha qat‘iy qoidalar amal qiladi. Biroq, bu umumiy (adabiy bo‘lmagan) asarlar, ya‘ni texnik, ilmiy va boshqa turdagi nashrlar uchun emas. Chunki, bu holda qoidalar juda oddiy bo‘lib qoladi. Ya‘ni, gazeta yo kitob sarlavhalarini yozish ular bilan bir xil tipografik qoidalarga mos kelmaydi. Darhaqiqat, muqova sarlavhalari va film nomlari orqali dizayner va rejissyorlar o‘quvchi va tomoshabinlarga ta‘sir qilishni maqsad qiladi.

Sarlavha - matn yoki sayt uchun maqoladagi ustun va muhim element. Sarlavhaga e‘tibor berish va iloji bo‘lsa, kalit so‘zlarni qo‘shish kerak. U oddiy, qisqa bo‘lishi kerak, o‘quvchini o‘qishni davom ettirish istagini uyg‘otishi lozim. Yozilgan maqola kishi qalbiga kirishi uchun sarlavha yozuvchining bo‘lajak o‘quvchisi bilan birinchi aloqasidir, shuning uchun unga yaxshi munosabatda bo‘lish o‘rinlidir.

Maqola sarlavhasini o‘qish bir necha soniya davom etadi. Agar siz yomon sarlavha yozsangiz, ajoyib loyiha yaratish uchun kuch sarflagan bo‘lsangiz ham, maqolangiz o‘qilmaydi. Shuni bilingki, aslida sizning maqolangizni taxminan 5 ta xaridordan faqat bittasi o‘qiydi, chunki ma‘lumotlarga to‘la Internet foydalanuvchilari o‘z tanlovlari va o‘qish uchun ketadigan vaqtlarini optimallashtiradilar, shuning uchun bir vaqtning o‘zida ham sarlavhaning, ham maqolaning ijodiy va jozibali bo‘lishini ta‘minlash zarur.

Sarlavha o‘zining grafikasi bilan bir qatorda shakllantirish sifatiga ko‘ra ham birinchi qarashda o‘quvchi e‘tiborini jalb qilish uchun yaratilgan. Bundan tashqari, boshidanoq, o‘zi o‘qiydigan sahifasida tezkor varaqlash paytida uni qiziqtiradigan elementlarni topadi va shu bilan u ularni kuzatib boradi va gazetani o‘qishni tugatadi.

O‘quvchilar doim ham hamma narsani o‘qimaydilar, lekin asosiy narsalarga o‘tadilar va ular yonma-yon o‘qish orqali (ba‘zi mutaxassislar tomonidan qo‘llaniladigan so‘zlar) ko‘rib chiqiladigan va yoritiladigan mavzular haqida aniq tasavvurga ega bo‘lishlarini bilishadi.

Boshqalar, yaxshiroq o‘qish uchun ularni toifalar yoki mavzular bo‘yicha tasniflaydilar, shuning uchun ular maqolaning tanasida nimani topishlarini yaxshi bilishadi (janrlarni aralashtirmasdan), ular vaqtni tejash bo‘yicha mutaxassis bo‘lib, faqat o‘zlarini qiziqtirgan narsalarni o‘qiydilar.

O‘quvchilarni maqolangizni oxiriga etkazib o‘qishning bir nechta usulini fransuz gazetalari misolida ko‘rib chiqamiz:

1) Har doim o‘quvchi sarlavhani o‘qish orqali matndan nimani olishini, qanday foyda olishini boshidanoq aniq ko‘rsating, ularga xabarni o‘qib chiqqandan

keyin nima uchun o‘zlarini yaxshi his qilishlarini tushuntiring va ular buni o‘qishlari ehtimoli ko‘proq bo‘ladi.

1- rasm: Le Figaro Magazine 17 Février 2023.

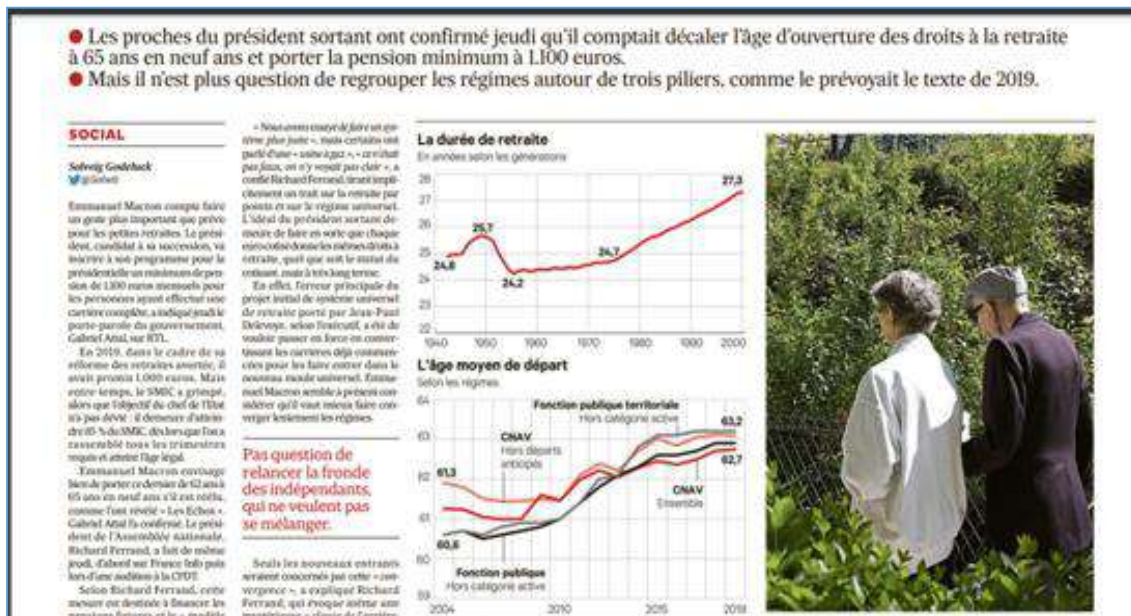
2) Oppoq bo‘shliqdan foydalangan ma’qul. O‘quvchilar sizning maqolangizni o‘qiyotganda o‘zlarini qiyalikdan unga sho‘ng‘ib suzayotgandek his qilishlari kerak. Aksariyat maqolalar esa ko‘proq chang‘da uchish musobaqasiga o‘xshaydi.

2-rasm: Le Parisien Dimanche 24 Octobre 2021.

3) Matnni tasvirga aylantiring. Maqolalarida oddiy izohlar bilan birga skrinshotlardan foydalangan yaxshiroq. Buni qilish oson, bunday tasvirlar mahsulot sifatiga putur etkazmaydi. Imkoniyati bo‘lsa, umumiy fotosuratlarni ishlatishdan ko‘ra asl grafiklarni yaratishni maslahat beramiz. Bu ko‘proq vaqt talab etadi, lekin bu shunga arziydi deb o‘ylaymiz.

3- rasm: Les Echos 11-12 Mars 2022.

Xulosa.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, maqoladagi asosiy va muhim element bo'lgan sarlavhaga e'tibor berish kerak. Yaxshi sarlavha qisqa, emotsional, o'ziga xos bo'lishi kerak, shu bilan birga aniq va maqola janriga moslashtirilgan bo'lishi lozim. Maqsad, har doimgidek, o'quvchiga xarid qilish imkonini beradigan maqolalarni tanlash va ularni maqolaning qolgan qismini o'qishga jalb qilish imkonini berishdir, sarlavha ularni shartlaydi va ularni yanada uzoqroqqa borish istagini uyg'otadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Media tili fanlararo tadqiqot ob'ekti sifatida. 2-qism. – M.: Akademik loyiha; Alma Mater, 2018. - 760 b.
2. Dobrosklonskaya T. G. Voprosy izucheniya media tekstov. M., 2005. 2-izd.- 288 s.;
3. Le Figaro Magazine 17 Février 2023.
4. Le Parisien Dimanche 24 Octobre 2021.
5. Les Echos 11-12 Mars 2022.
6. Mukhammadovna, Jurayeva Maksuda, and Islamova Sojida. "The Appearance of Expressiveness in Media Language." *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157) 2.2 (2024): 114-117.
7. Жўраева, М. (2023). Француз газетаси сарлавҳаларининг лексик таркиби. *Innovative Development in Educational Activities*, 2(6), 324-329.
8. Muhammadovna, Jurayeva Maqsuda. "MATBUOT VA IJTIMOYIY NUTQ." (2023).
9. Muhammadovna, Jo'rayeva Maqsuda. "GAZETA SARLAVHALARINUNG PRAGMATIK IMKONIYATINI IFODALOVCHI LINGVISTIK BELGILAR (fransuz gazetalari misolida)." *INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES WITH HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS*. Vol. 1. No. 05.10. 2023.

10. Maqsuda, J., & Madina, T. (2023). THE TITLE-THE FIRST WORD THAT THE AUTHOR SAYS TO HIS READER. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 12, 146-147.
11. Жўраева, М. (2023). ГАЗЕТА ВА УНИНГ САРЛАВҲАЛАРИДАГИ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАР. GOLDEN BRAIN, 1(7), 87-95.
12. Жўраева, М. (2023). FRANSUZ GAZETA MATNLARIDA AKRONIM VA ABBREVIATURALAR TAHLILI (ЗАМОНАВИЙ ФРАНЦУЗ ГАЗЕТАЛАРИ МИСОЛИДА). FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES, 2(18), 173-178.
13. Nasimova, Fotima. "Fransuz va o'zbek tillarida intonatsiyaning uslubiy xususiyatlari." *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)* 42.42 (2023).
14. Boltayevna, Ikromova Lola, N. Z. Nabiyevna, and Muhabbat Ixtiyorovna. "The similarities and differences of proverbs with other genres." *International Journal of Psychosocial Rehabilitation* 24.06 (2020).
15. Кулдашова, Н. Б. "Француз ва ўзбек тилларида спорт терминологиясининг миллий-маданий хусусиятлари." PhD илмий даражасини олиш учун тақдим этилган диссертация. Б (2020): 1-148.
16. Xolova, Shahnoza. "“AVOIR” FE'LI ISHTIROKIDAGI INSON HIS-TUYG'ULARINI IFODA ETUVCHI FRAZEMALAR TARJIMASINING O'ZIGA XOSLIKLARI." *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)* 33.33 (2023).